

2019 -2022

Plan for barnehagebasert kompetanseutvikling Rogaland Region Sør

Mål:

Alle barn skal ha et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet

1. Innledning

Planen er skrevet for Universitetet i Stavanger, Fylkesmannen i Rogaland, de 9 kommunene og private og kommunale barnehager i region sør.

I regi av Utdanningsdirektoratet [UDIR] og på oppdrag fra Fylkesmannen [FM] i Rogaland, har arbeidsutvalget i region Rogaland Sør utformet en plan for barnehagebasert kompetanseutvikling basert på overordnet plan for Rogaland og behovene i regionen. Planen har som hensikt å skape et forpliktende innhold som skal utvikle og styrke barnehagenes pedagogiske praksis i lys av rammeplanen for barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017a) og kompetanse- og rekrutteringsstrategien «Kompetanse for fremtidens barnehage 2018–2022» (Kunnskapsdepartementet, 2017b). Kompetanseutviklingsplanen skal angi retning for et langvarig og forpliktende samarbeid mellom kommunale og private barnehageeiere, Universitets- og høyskolesektoren [UH], Utdanningsforbundet [UDF], Private Barnehager Landsforbund [PBL] og Fylkesmannen.

Kunnskapsdepartementets mål for barnehagesektoren.

Det overordnede målbildet for barnehagen og grunnopplæringen, jf. ovenfor, skal danne grunnlag for prioritering av faglige mål og temaområder og for utvikling av nye tiltak og virkemidler

- Alle har et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø
- Barn som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet potensialet sitt
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle har god tilgang til relevante tilbud av høy kvalitet

Med bakgrunn i stor variasjon i kvaliteten på barnehagetilbudet som tilbys (Kunnskapsdepartementet, 2017b) er rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver ett av flere viktige skritt i retning av å sikre kvalitet og et likeverdig tilbud i barnehagen for alle barn. Rammeplanen er tydelig på barnehagens samfunnsmandat og det pedagogiske arbeidet med planlegging, som gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk (Kunnskapsdepartementet, 2017a, s. 37). Uavhengig av eierforhold og barnehageprofil er regjeringen klar på at alle barnehagene må videreutvikle barnehagens innhold for å kunne møte en ny tid i stadig endring. Kompetanseheving i barnehagene er en forutsetning for faglig utvikling både individuelt og gjennom fellesskap.

I arbeidet med kompetanseutvikling er det en forventning om at UH-sektoren skal drive forskningsbasert barnehagelærerutdanning og samtidig bidra til at barnehagene utvikler sin praksis basert på forskningsbasert kunnskap. Et forpliktende likeverdig samarbeid mellom UH og barnehagene vil medføre en sterkere praksisnær utdanning, god tilgang til relevante problemstillinger og oppdatert kunnskap fra og til barnehagene.

Planen for Regional ordning Sør skal være et levende dokument. Den skal jevnlig evalueres og endres underveis for å kunne møte de ulike behovene barnehagene i vårt område har nå og vil ha i fremtiden.

2. Mål, målgruppe og kompetansetiltak for Sør

2.1 Overordnet mål for Rogaland

- Alle barn i Rogaland skal ha et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet.

En god barndom er viktig i seg selv og for resten av livet. Alle barn i Rogaland skal ha et barnehage tilbud av høy kvalitet uansett hvilken kommune de bor og hvilken barnehage de går i.

2.2 Mål for Regional ordning Sør

- Utjevne kvalitetsforskjeller og sørge for et likeverdig barnehage tilbud for alle barn i regionen
- Alle barnehager skal utvikle og heve sin pedagogiske praksis
- Alle barnehager skal ha en tydelig struktur og ledelse og ansatte med riktig og nødvendig kompetanse
- Samarbeidet og samhandlingen mellom UH og barnehageregionen skal sikre en sterkere praksisnær utdanning og utvikle barnehager av høy kvalitet

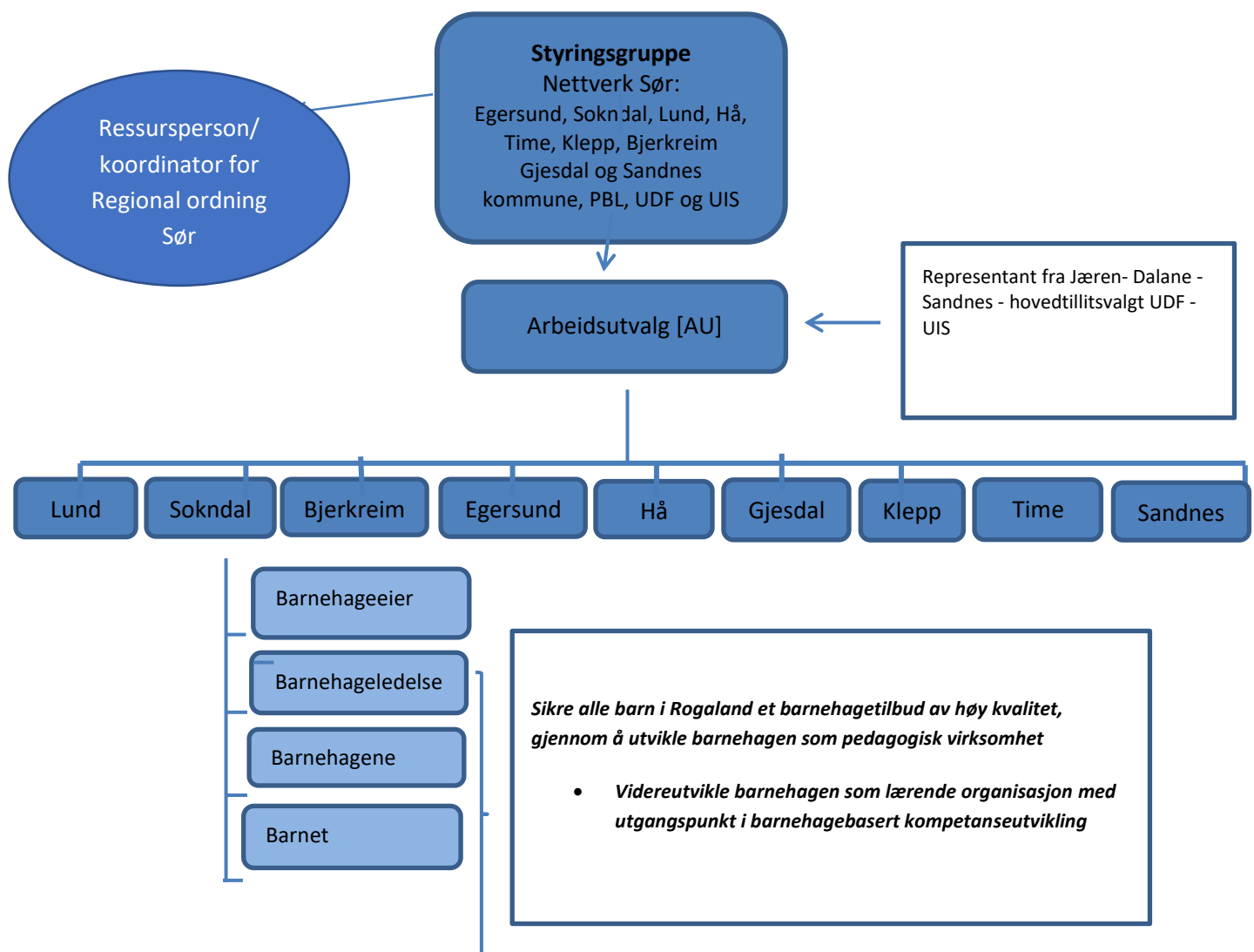
2.3 Målgrupper

- Alle ansatte i private og kommunale barnehager i regionen
- UiS – Fagpersoner som er knyttet til Institutt for barnehagelærerutdanningen (IBU), Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning, (Læringsmiljøsentret) og Nasjonalt senter for leseforskning (Lesesentret)
- Barnehageeier, barnehagemyndighet og barnehageadministrasjon i kommunene
- Støttetjenester og fagorganisasjonene knyttet til barnehagesektoren

3.Organisering, struktur og roller

Region sør er organisert for å sikre involvering og deltakelse på tvers av barnehagemyndighet, barnehageeiere, UH og Utdanningsforbundet. Styringsgruppa i regional ordning nettverk Sør velger satsingsområder, kompetanseutvikling og strategier utfra kartlegging og analyse av behov i kommunene. Modellen under viser hvordan Regional ordning Sør er organisert.

Regional ordning Sør vil tilsette en ressursperson/ prosessveileder i 50 % stilling i et engasjement som skal drive og koordinere prosessene i ledersamlinger, lede AU, koordinere partnerskapet med UiS. I tillegg skal den være sekretær for styringsgruppa

5. Roller

For å nå planens overordnede mål som er i tråd med kompetanse- og rekrutteringsstrategien «Kompetanse for fremtidens barnehage 2018–2022» (Kunnskapsdepartementet, 2017b) er det viktig å avklare og tydeliggjøre de ulike aktørenes roller og ansvar for kompetanseutvikling og legge til grunn et godt samarbeid.

Fylkesmannen:

Fylkesmannen sin rolle er beskrevet i den overordnede strategien for Rogaland. De kan inviteres inn i styringsgruppen som drøftingspartner. Fylkesmannen leder og koordinerer det fylkesvisesamarbeidsforumet i Regional ordning.

Styringsgruppen:

- Overordnet beslutningsmyndighet
- Vedta fordeling og tildeling av midler årlig
- Leder av styringsgruppen sitter i det fylkesvise samarbeidsforumet og er bindeledd mellom de to organene
- Utarbeide mandat for arbeidsutvalg og resursperson/koordinator
- Ansvar for fremdrift og evaluering av overordnede planer, bruk av midler og tiltak
- Vedta organisering, system og felles tiltak for barnehagebasert kompetanseutvikling
- Resursperson deltar, kaller inn og er referent for gruppen

Arbeidsutvalg:

- Utarbeide forslag til planer og strukturer
- Utarbeide forslag til handlingsplan med utgangspunkt i overordnet kompetansestrategi som ses i sammenheng med budsjettammen en gang pr. år
- Arbeide i tråd med mandat fra styringsgruppen.
- Ressursperson deltar, kaller inn og er referent for gruppen

Fagforening:

- Delta i styringsgruppe
- Delta i arbeidsutvalg
- Delta i planarbeid i egen kommune/barnehage

- Gjøre strategien kjent i egen organisasjon og støtte opp om at det tilrettelegges for at barnehagens ansatte kan delta i kompetanseutviklingstiltak
- Inviteres til storsamlinger – dette gjelder også Fagforbundet og Delta

Universitetet i Stavanger:

- Delta i styringsgruppe og arbeidsutvalg
- Være bindeledd til andre relevante UH- miljøer der det er aktuelt
- Utvikle utdanningene med ny forskning- og erfarings basert kompetanse i samarbeid med kommunene
- Skal gjennom partnerskap med barnehageregion Sør være ansvarlig for å bistå med og løfte fram relevant forskningsbasert teori

Kommunen som barnehagemyndighet:

- Ha oversikt over kommunes samlede kompetansebehov
- Iverksette tiltak som styringsgruppen har besluttet
- Legge til rette for barnehagebasert kompetanseutvikling i kommunale og private barnehager
- Delta i møter angående regional ordning for kompetanseutvikling
- Informasjonsplikt til private barnehager

Barnehageeier:

- Kartlegge behov for kompetanse og utarbeide en langsiktig plan for kompetanseutvikling
- Bidra med egne midler til kompetansetiltak
- Legge til rette for barnehagebasert kompetanseutvikling

Barnehagens ledelse:

- Styreren leder og følger opp barnehagens endrings- og utviklingsprosesser i barnehagebasert kompetanseutvikling.
- Analysere barnehagens behov sammen med personalet.
- Prioritere område for barnehagebasert kompetanseutvikling i henhold til vedtatte planer.
- Samarbeide med andre barnehager, barnehageeier og UH sektor
- Delta og bidra aktivt i lærende nettverk med erfaringer og refleksjoner fra egen praksis
- Forankre barnehagens utviklingsarbeid i SU

Barnehagepersonalet:

- Delta og bidra aktivt i barnehagens kompetanseutvikling.
- Delta i kartlegging av barnehagens behov for utvikling
- Dele erfaringer fra eget utviklingsarbeid
- Sikre at barnet skal være en aktiv aktør og medvirke til fellesskapets beste

Barna:

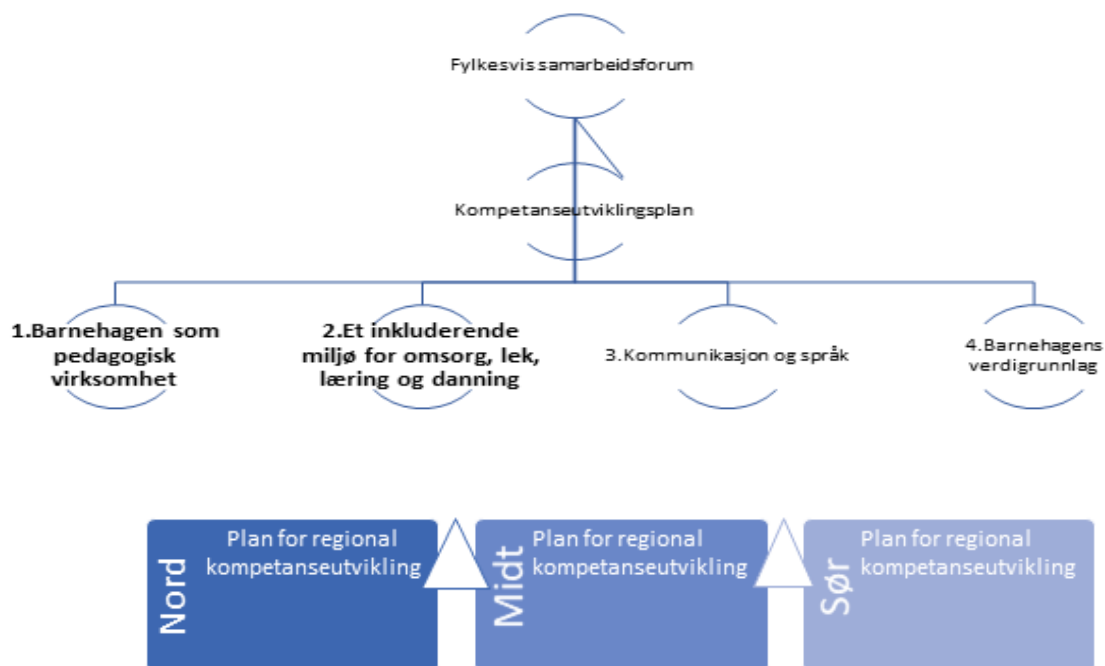
- Barns stemme skal høres og tas hensyn til ved planlegging og vurdering av innhold i barnehagedagen

PPT:

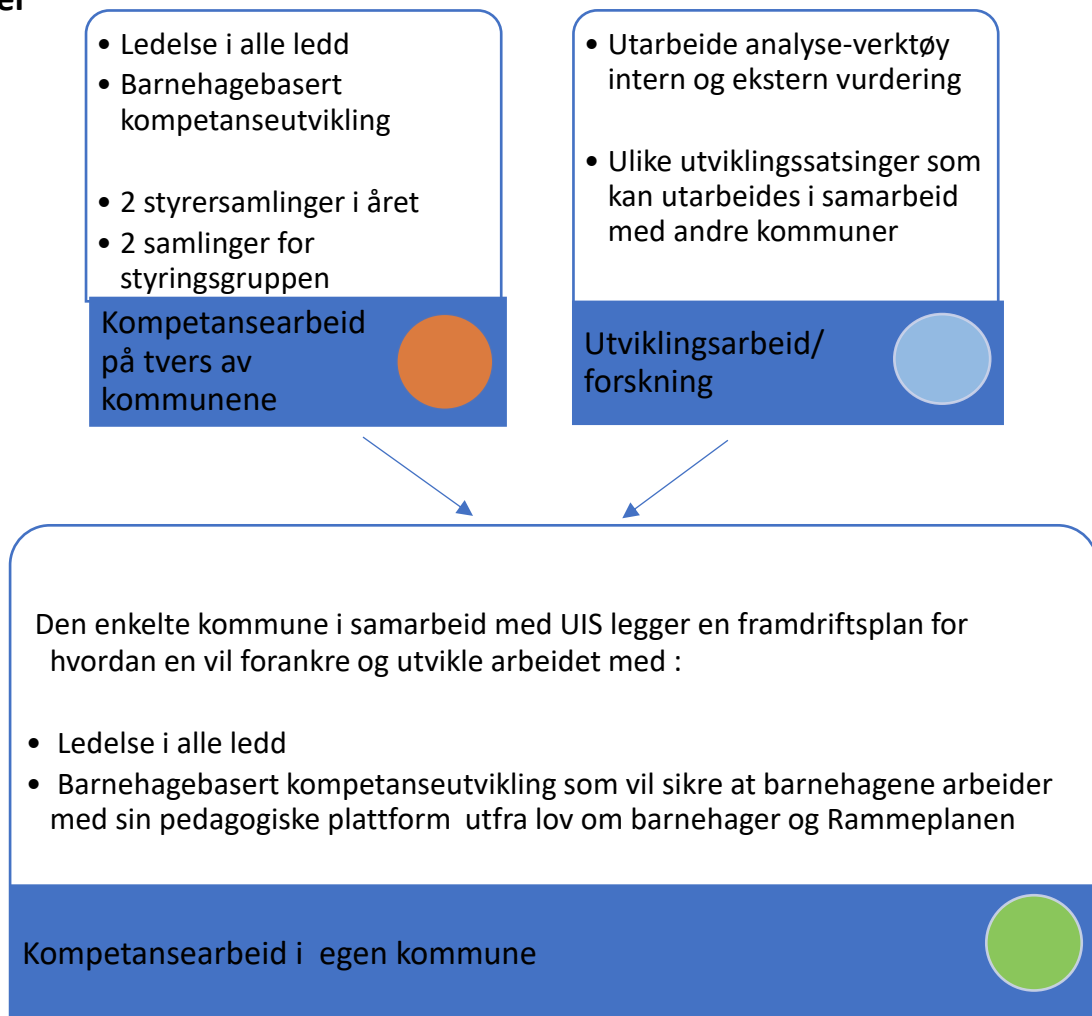
- Støtte barnehageledelsen med å etablere strukturer for systemisk arbeid

4. Overordnede tiltak Regional ordning Sør**Barnehagen som pedagogisk virksomhet**

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.» Rammeplanen kap 7

Regional ordning Sør vil arbeide med kompetansearbeidet på flere nivå og arenaer

Kompetansearbeid på tvers av kommunene

Ledelse på alle nivå - Barnehagebasert kompetanseutvikling

Ledelse i alle ledd er en forutsetning for å lykkes med å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet. Barnehager med god pedagogisk praksis, har styrere og pedagogiske ledere i barnehagen, som tar ansvar for å lede, styre og utvikle barnehagen, med faglig, pedagogisk og didaktisk skjønn i samarbeid med resten av personalet. Dette krever en faglig oppdatert barnehageledelse som stiller krav til samarbeid og en målrettet kompetanseutvikling i barnehagesektoren.

Ledelse i barnehagebasert kompetanseutvikling er viktig for å:

- Sikre at innholdet i barnehagen er i tråd med Lov om barnehager med forskrifter
- Skape kultur og struktur for felles læring og kvalitetsutvikling
- Bygge kapasitet på alle nivå gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling
- Kunne systematisk vurdere egen praksis
- Sikre kontinuerlig profesjonsutvikling

Barnehagebasert kompetanseutvikling

Hensikten med barnehagebasert kompetanseutvikling er å utvikle barnehagens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter og bevege barnehagen fra individorientert til kollektiv kompetanseutvikling (Gotvassli, 2017). Kompetansehevingstiltak er rettet mot hele personalet. Gjennom barnehagebaserte tiltak som har en forankring i den pedagogiske ledelsen (pedagogisk leder og styrer), legges det til rette for felles læring og faglig utvikling for hele personalgruppen i barnehagen. Barnehagebaserte tiltak er med på å gi en felles forståelse for barnehagens overordnede mål og innhold og gjør at det blir lettere å gjennomføre utviklingsarbeid som kan øke kvaliteten på barnehagens innhold. Alle grupper ansatte vil få økt kompetanse innenfor områder som er avgjørende for at barnehagen skal oppfylle sitt samfunnsmandat og bidra til tidlig innsats.

Regional ordning Sør vil jobbe i kompetansenettverk på to nivå på tvers av kommunene:

- **Kompetansenettverk på eier/myndighetsnivå** i samarbeid med UIS, Pbl og Utdanningsforbundet (styringsgruppe)
Her deles erfaringer og praksis om å:
 - Arbeide og lykkes med kompetansearbeidet i egen kommune
 - Utvikle nye arbeidsmåter og strukturer
 - Organisere arbeidet for å nå ut til alle ansatte og for at arbeidet i barnehagene skal utgjøre en forskjell for barna
- **Kompetansenettverk på styrernivå** fra alle kommunene. Nettverket ledes av styringsgruppen Regional ordning Sør.

Disse nettverkene vil drives etter dialogkonferansemodellen som lærende nettverk. Tema for nettverket er *Ledelse i alle ledd* og *Barnehagebasert kompetanseutvikling* som metode. I dette arbeidet vil ressurspersoner fra UIS ha en viktig rolle. Det utarbeides en plan for kompetansenettverket.

Utviklingsarbeid / Forskning

Barnehagene i region sør har behov for å styrke og utvikle analysekompetansen. Ved hjelp av intern og ekstern vurdering i nært samarbeid med UiS vil vi utarbeide et analyseverktøy for kvalitet og kompetansebehov.

Gjennom høy faglighet og barnehagebasert kompetanseutvikling, skal barnehagelærerne sammen med ledelsen og i samarbeid med UiS bidra til faglig utvikling, se på egen praksis og bidra inn mot forskningsfeltet og innenfor eget fag. Med bakgrunn i lærerprofesjonens etiske plattform, skal den enkelt barnehagelærer ut fra forsknings- og utviklingsarbeid få utøve sin autonomi gjennom pedagogisk ledelse og dele sin faglige kunnskap både horisontalt og vertikalt i egen barnehage og med øvrige samarbeidspartnere.

Knut Roald bruker modellen som viser et kvalitetsvurderingssystem for barnehage som *bygger på at det settes mål og legges planer. Arbeidet med kvalitet er en kontinuerlig prosess hvor de vurderingene som gjøres, følges opp med justeringer og nye mål. Prosessene krever involvering og dialog horisontalt og vertikalt. (Utdanningsforskning, Om ledelse av kvalitetsarbeid)*

Kompetansearbeid i kommunene

Administrasjonen i kommunene har lang erfaring med å drive kompetanseutviklingsarbeid og har gjennom en årrekke planlagt og gjennomført kompetansehevende tiltak for og med barnehagene. De har gjennom dette arbeidet og som barnehageeier og barnehagemyndighet kunnskap om og kjennskap til barnehagenes egenart og bemanningssituasjon.

Alt arbeid kommunene legger opp til skal være forankret i kompetansestrategien. Regional ordning blir en del av dette arbeidet og kommunene sikrer dette arbeidet ut i barnehagene.

Kommunene i region sør har alle pågående satsinger for å styrke de ansattes viktige rolle i arbeidet med barna i kommunale og private barnehager. Dette arbeidet er det viktig å videreutvikle og videreføre. UiS blir en viktig partner i dette arbeidet. Her kan kommunene organisere seg på tvers om ønskelig.

Eksisterende satsinger i kommunene legges som vedlegg til planen max 200 ord.

Bruk av kompetansemidler:

I plan for kompetanseutvikling i Rogaland er det satt av midler for å gi støtte til ansatte som ønsker å ta utdanning som barnehagelærere. En gjennomgang av Basil tallene viser at region sør vil ha behov for flere barnehagelærere gjennom hele planperioden. Det vil av den grunn bli gitt støtte til deltidsutdanning og ABLU og det vil være fylkesmannen som administrerer ordningen.

For å motta midlene har samarbeidsforumet bestemt at barnehageeierne skal bidra med finansiering på 30 % av det statlige tilskuddet som fordeles til barnehageeier. Regional ordning er frivillig. Eiene som av ulike grunner ikke ønsker å delta i dette utviklingsarbeidet vil heller ikke få tildelt midler eller anledning til å delta i kompetanseutviklingen.

Region Sør har mottatt 5 114 784 midler. Disse skal fordeles 50/50 mellom kommunene og Universitetet i Stavanger. Midlene er utbetalt til Time kommune som vil utbetale til den enkelte kommune etter vedtak i styringsgruppen. Av det totale beløpet på kr 2 557 392 som skal fordeles til kommunene har styringsgruppen for 2019. Styringsgruppen skal vurdere å sette av midler som skal brukes til stimuleringsmidler til enkelte barnehager fra 2020

Styringsgruppa i Regional ordning Sør vil årlig fordele resterende middel til:

- Kommunene i region sør 2 210 000 kr
- Ressursperson i 50 prosent 200 000 kr,
- Kompetansenettverkene, den enkelte kommune blir fakturerte for dette
- Diverse/ fagsamlinger 140 000 kr

Midlene i regionen fordelt slik:

Det er satt et minimums beløp til hver kommune på kr 50 000.

Kommune	Midler 2019	Foreløpig 2020
Eigersund	170 000	150 000
Gjesdal	180 000	160 000
Hå	250 000	230 000
Klepp	260 000	240 000
Sandnes	950 000	900 000
Sokndal	50 000	50 000
Time	250 000	230 000
Lund	50 000	50 000
Bjerkreim	50 000	50 000
sum	2 210 000	2 060 000

Årshjul

Når	Hva	Hvem
Siste uke i januar	Rapportere til Regionalt samarbeidsforum	Au
Februar	Møte	Styringsgruppen
Mai	Justere planer og fordele midler	Styringsgruppen
Midten av mai	Utbetaling av midler	Time eller annen kommune
September	Møte	Styringsgruppen Regional ordning- Sør
Nov/des	Evaluering	Styringsgruppe i Regional ordning-Sør

Framdriftsplan for Regional kompetanseutvikling - sør fra vår 2019

Mål:

Alle barn skal ha et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet

Hvem/tidspunkt/ sted	Handling/tema	Ansvar
7.juni 2019 Sted:	Frist -Utsending av høringsforslag for region Sør sin kompetanseutviklingsplan	AU utarbeider høringsforslag og sender ut på høring
Styringsgruppa 19.juni, Sted: Sandes rådhus	- Innspel til forslag på kompetanseutviklingsplan for region sør - Tilbakemelding/innspel til framdriftsplan - Innspel til innhold i samlinga 12.-13.september	AU har ansvar for å legge fram komp utvplan og framdriftsplan
20. juni Sted: UIS	Samarbeidsmøte mellom regionene og UIS	
Arbeidsutvalg 30.sept Sted: Sandnes	«Spikre» innholdet til to dagers samling - Fordele arbeidsoppgaver til medlemmene i styringsgruppa	AU fordeler arbeidsoppgaver til medlemmer i styringsgruppa
12.-13.september Styringsgruppa To dagers samling Sted: Sola	- Vedta endeleg plan for kompetanseutvikling i region Sør - Hvordan drive barnehagebasert kompetanseutvikling utifra vedtatt plan? - Lage grovkisse til samlinga 31.oktober	AU forbereder. Medlemmer i styringsgruppa forbereder tildelte oppgaver
Arbeidsutvalg/Komite Sept/oktober Sted:	Detaljplanlegge ledersamling 31.oktober og fordele arbeidsoppgaver	AU eller egen komite?
Heldagssamling for alle styrerere i sør 31.oktober Sted: Sandnes	Felles ledersamling for alle styrerere i region sør Tema: Ledelse i alle ledd	Styringsgruppa
Styringsgruppa 8. november? Sted:	- Evaluerer av heildagssamling for styrerere - Innhold felles styrarsamling, vår 2020 - Plan for videre arbeid med barnehagebasert kompetanseutvikling	
Arbeidsutvalg Desember? Sted:	Lage utkast til konkretisering av arbeidet med barnehagebasert kompetanseutvikling utifra mandat fra styringsgruppa	
Styringsgruppa Jan/febr Sted:		

Styringsgruppa: Ni repr kommuner- region sør, to repr frå UIS, en repr utdanningsforbundet, en repr fra private barnehager

Arbeidsutvalg (AU): Sandnes(Gudrun), Time(Grethe), Hå(Hildegunn)Utdanningsforbundet Sandes (Marianne), UIS (Vigdis),

Komiteer:

- Tilsetting av Ressursperson

Handlingsplan for perioden 2020- 2022

Ulike tema som kan være aktuelle for eiernettverk og ledernettverk i årene framover:

Rammeplan- Språk

Læringsmiljø

Lek